

मध्येश प्रदेश सरकार

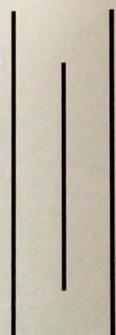
खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय

जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन

कार्यविधि, २०८०

~~प्रमुख सचिव~~

सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०८०

प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७९ को दफा १० उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी आ.व. २०७९/८० का लागि यो कार्यविधि बनाईएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिकः

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम “सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०८०” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत भएको मितिबाट प्रदेशभर लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

क) “आयोजना” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन गरिने आयोजना सम्झनु पर्छ ।

ख) “उपभोक्ता” भन्नाले आयोजनाको सेवा, सुविधा उपभोग गर्ने व्यक्ति, समुह, संस्था, कम्पनी वा निकाय सम्झनु पर्छ ।

ग) “कम्पनी” भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम दर्ता भई नवीकरणीय ऊर्जा वा सौर्य ऊर्जा क्षेत्रमा काम गर्ने निजी कम्पनीहरु सम्झनु पर्छ ।

घ) “कार्यक्रम” भन्नाले प्रदेश सरकारले सौर्य ऊर्जा प्रबर्धनका लागि सौर्य ऊर्जा सम्बन्धि विशेष कार्यक्रमहरु सार्वजनिक एवं निजी अस्पताल वा स्वास्थ्य केन्द्र, सार्वजनिक एवं निजी विद्यालय वा शैक्षिक संस्थान, सामुदायिक वा निजी एफ. एम. र महिला उद्योगमा संस्थागत सौर्य विद्युत प्रणाली जडानका साथै प्रदेशमा कृषि क्षेत्रमा सिंचाईको सहज पहुँचका लागि सौर्य खानेपानी प्रणाली, सौर्य ऊर्जा पम्पिंग प्रणाली, सार्वजनिक निजी साङ्गेरदारीमा गरीने युटिलिटी स्केलका सौर्य ऊर्जा प्रणाली जस्ता कार्यक्रमहरुलाई सम्झनु पर्छ ।

ड) “कार्यविधि” भन्नाले सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०८० सम्झनु पर्छ ।

च) “खरिद ऐन” भन्नाले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ सम्झनु पर्छ ।

छ) “खरिद नियमावली” भन्नाले सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ सम्झनु पर्छ ।

ज) “नवीकरणीय ऊर्जा परीक्षण केन्द्र” भन्नाले नेपाल विज्ञान तथा प्रविधि प्रज्ञा प्रतिष्ठान अन्तर्गतको नवीकरणीय ऊर्जाको परीक्षण गर्ने संस्था सम्झनु पर्छ ।

झ) “निजी साङ्गेदार ” भन्नाले प्रचलित कानून अनुसार दर्ता भएको कम्पनी वा तिनीहरुको संयुक्त उपक्रमलाई सम्झनु पर्छ ।

ज) “नेट मिटरिङ्ग” सौर्य ऊर्जा प्रणालीबाट उत्पादन भएको विद्युत राष्ट्रिय प्रशारण लाईनमा प्रवाह हुने गरी जडान गरिएको यान्त्रिक अभिलेख प्रणाली सम्झनु पर्छ ।

प्रेम कुमार सिंह
प्रमुख सचिव

प्रमुख सचिव

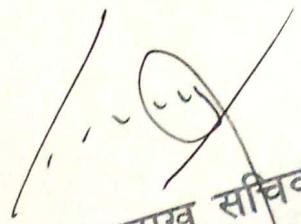
- ट) “ने.वि.प्रा.” भन्नाले” नेपाल विद्युत प्राधिकरण सम्झनु पर्छ ।
- ठ) “प्रणाली” भन्नाले अल्टरनेटिम करेन्ट (ए.सी.)को हकमा घरायसी वा व्यवसायिक सौर्य विद्युत प्रणालीमा आवश्यक हुने सौर्य पाता, ब्याटी, चार्ज कन्ट्रोलर, इन्भटर सहित वा विधुतीय उपक्रम प्रणालीको एकीकृत प्रणाली वा डाइरेक्ट करेन्ट (डी. सी.)को हकमा आवश्यक पर्ने सौर्य पाता, ब्याटी, चार्ज कन्ट्रोलर सहित वा विधुतीय उपक्रमको एकीकृत प्रणालीलाई सम्झनु पर्छ ।
- ड) “मन्त्रालय” भन्नाले ऊर्जा क्षेत्र हेने प्रदेश मन्त्रालय, सम्झनु पर्छ ।
- ढ) “महिला उद्यमी उद्योग” भन्नाले एक वा एक भन्दा बढी महिलाहरूले सञ्चालन गरेको उद्योग सम्झनु पर्छ ।
- ण) “लाभान्वितहरू” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम प्रवर्धन गरिने सौर्य ऊर्जा प्रविधि प्रणालीहरूको प्रयोगकर्ताहरू सम्झनु पर्छ ।
- त) “विकास साझेदार” भन्नाले आयोजना कार्यान्वयन गर्न आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग र सहजीकरण गर्ने दातृ निकाय वा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्था सम्झनु पर्छ ।
- थ) “व्यवसायिक संस्थाहरू” भन्नाले कानून बमोजिम दर्ता भएका नाफा कमाउने उद्देश्यले स्थापना गरिएका निजी संस्था सम्झनु पर्छ ।
- द) “समिति” भन्नाले दफा ५ बमोजिम गठन भएको अनुदान परिचालन सहजीकरण समिति सम्झनु पर्छ ।
- प) “सामुदायिक संस्था” भन्नाले समुदायमा भएका घरधुरीहरूको साझा उद्देश्य प्राप्तिका लागि समान स्वामित्व तथा पहुँचका आधारमा गठित संस्था सम्झनु पर्छ ।
- फ) “सम्बन्धित निकाय” भन्नाले नेपाल सरकारको अधिकारिक निकाय वा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकार वा स्थानिय सरकारबाट मान्यता प्राप्त संस्था सम्झनु पर्छ ।
- ब) “सार्वजनिक निजी साझेदारी” भन्नाले सम्बन्धित सार्वजनिक निकाय (सार्वजनिक साझेदार) र निजी लगानीकर्ता (निजी साझेदार) बीच स्रोत वा प्रतिफल बाँडफाँट तथा जोखिम वेहोर्ने गरी आपसी सहकार्यमा बढीमा २० मे. वा. क्षमता सम्मका सौर्य ऊर्जा आयोजना निर्माण तथा संचालन आयोजना कार्यान्वयन गर्ने प्रबन्ध सम्झनुपर्छ ।
- भ) “सार्वजनिक साझेदार” भन्नाले सम्बन्धित निकाय, प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार वा प्रदेश सरकार वा विकास साझेदारको संयुक्त उपक्रम सम्झनु पर्छ ।
- म) “सार्वजनिक संस्थाहरू” भन्नाले समुदायको परस्पर लाभ एं फाइदाका लागि समान पहुँचको आधारमा संगठित संस्था सम्झनु पर्छ र सो शब्दले यस अन्तर्गत संस्थाहरू सरकारी विद्यालय, सरकारी अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक एफ. एम. समेतलाई जनाउँछ ।

प्रमुख सचिव
प्रमुख सचिव
प्रदेश सचिव

अनुदान परिचालन सम्बन्धमा

प्रमुख सचिव

३. अनुदान सम्बन्धमा : प्रदेशमा सौर्य ऊर्जाको प्रयोग तथा प्रवर्द्धन गर्न सकिने विषयगत क्षेत्रहरु शिक्षा, स्वास्थ्य, संचार एवं निजी अस्पताल, विद्यालय, एफ. एम. र महिला उद्योगमा संस्थागत सौर्य स्वास्थ्य, संचार एवं निजी अस्पताल, विद्यालय, एफ. एम. र महिला उद्योगमा संस्थागत सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडानका साथै प्रदेशमा खानेपानी र कृषि कार्यका लागि सिंचाईको सहज पहुँचका लागि सौर्य ऊर्जा पम्पिंग प्रणाली जडान कार्यक्रम अनुदानमा संचालन गर्न सौर्य ऊर्जा सम्बन्धि युटिलिटी स्केलका आयोजनाहरु सार्वजनिक निजि साझेदारीमा निर्माण तथा संचालन गर्नका लागि मधेश प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध गराइने अनुदान प्रक्रियालाई सरल, सहज र व्यवस्थित, पारदर्शी, प्रभावकारी, सरकारबाट उपलब्ध गराइने अनुदान प्रदान गर्न सक्नेछ ।

४. आपूर्ति तथा जडानकर्ता कम्पनी छनौटको आधार : सौर्य ऊर्जा प्रणाली वा प्रविधिहरूको आपूर्ति, उत्पादन, वितरण र जडान पछिको सेवा लगायत अन्य कुनै पनि सेवाहरू प्रदान गर्ने कम्पनीहरूको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न खरिद ऐन तथा खरिद नियमावलीमा उल्लेख भएकामा अतिरिक्त देहाय बमोजिमका सूचकहरूलाई पनि आधार मानिनेछ :-

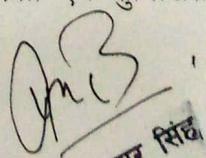
- (क) सम्बन्धित क्षेत्रको मानव श्रोत
- (ख) कारोबार रकम
- (ग) सम्बन्धित क्षेत्रमा कम्तीमा तीन वर्ष काम गरेको अनुभव
- (घ) कम्पनीको प्रवन्धपत्रमा सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्य गर्ने उद्देश्य उल्लेख भएको ।

५. प्रणालीको आधार मूल्य निर्धारण : सौर्य ऊर्जा प्रणालीको आधार मूल्य निर्धारण मन्त्रालयले देहायका आधारहरु मध्ये कुनै दुई वा दुई भन्दा बढी आधार लिई गर्न सक्नेछ:-

- (क) स्वीकृत जिल्ला दररेट ।
- (ख) उद्योग वाणिज्य महासंघले उपलब्ध गराएको दररेट वा सम्बन्धित व्यवसायिक संगठनहरूले समय समयमा प्रकाशित गरेको अधिकतम मूल्यदर (एम. आर. पि.),
- (ग) मन्त्रालय वाहेक अन्य सरकारी निकायले समेत प्रणाली खरिद तथा जडान गर्दै आएकोमा त्यस्ता निकायले खरिद गरि लिएको दर ,
- (घ) स्थानीय बजारमा रहेको प्रचलित मूल्यदर,

६. अनुदान परिचालन सहजीकरण समिति : (१) यस कार्यविधि अनुसार अनुदान परिचालन गर्ने सिलसिलामा माग भई आएका अनुदान कार्यक्रम छनौट गरी अनुदान प्रदान गर्न तथा आई परेका समस्याहरूको पहिचान गरी अनुदान प्रक्रियालाई सरल, सहज, पारदर्शी एवं सुनिश्चित बनाउन तथा सो

प्रेम कुमार सिंह
प्रदेश सचिव

प्रमुख सचिव

नेपाली गण्ड प्रदेश दलकल्प
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल

सम्बन्धमा आवश्यक सहजीकरण गर्न मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमको एक अनुदान परिचालन निरीक्षण (Inspection) समिति रहनेछ ।

- (क) महाशाखा प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय
- (ख) आर्थिक प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय
- (ग) कानून अधिकृत, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय
- (घ) मन्त्रालयले आमन्त्रण गरेको सम्बन्धि विषय विज्ञ
- (ड) इन्जिनियर, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय

- संयोजक
- सदस्य
- सदस्य
- सदस्य
- सदस्य सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिले अनुदान प्रदान गर्न छनौट गरेका कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा छनौट गरी अनुदान प्रदान गर्न मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमको तीन सदस्यीय अनुदान परिचालन सहजीकरण (Release) समिति रहनेछ ।

- (क) सचिव, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय
- (ख) इन्जिनियर, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय
- (ग) महाशाखा प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेर्ने प्रदेशको मन्त्रालय

- संयोजक
- सदस्य
- सदस्य सचिव

७. गुणस्तर नियन्त्रण : मन्त्रालयबाट प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोगमा जडान वा निर्माण सम्पन्न गरिएका सम्पूर्ण प्रविधिहरू, उपकरण, निर्माण कार्य र उपलब्ध सेवाहरू राष्ट्रिय गुणस्तर तथा मापदण्ड बमोजिम हुनु पर्नेछ ।

परिच्छेद-३

अस्पताल, विद्यालय, एफ. एम. र महिला उद्योगमा सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान कार्यक्रम

८. अनुदान व्यवस्था : (१) सार्वजनिक एंवं निजि शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, निजि तथा सामुदायिक अस्पताल, एफ. एम. हरू र महिला उद्योगमा संस्थागत सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान गर्न कूल लागत रकम मध्ये अनुदान रकम रु. ५(पाँच) लाखमा नबढने गरी कूल लागतको ६०% अनुदान रकम दिन सकिनेछ अर्थात रु. ५(पाँच) लाख रकम र लागत को ६०% रकम मध्ये को कम हुन आउने रकम अनुदानको रूपमा दिन सकिनेछ । कार्यक्रम वा आयोजना सम्पन्न गर्न का लागि आवश्यक अनुदान बाहेकको बाँकी रकम सम्बन्धित संस्था आफैले व्यवस्था गर्ने गरी पूर्व सुनिश्चितता गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुदान दिने प्रयोजनका लागि इच्छुक व्यक्ति समुदाय वा निजि क्षेत्रबाट प्रस्ताव माग गर्नका लागि २१ दिनको प्रस्ताव आव्हानको सूचना अनुसूची १ बमोजिम प्रकाशन गर्नुपर्ने छ ।

४३

प्रेम कुमार सिंह
प्रदेश सचिव

प्रमुख सचिव

९. अनुदान प्राप्त गर्नका लागि न्यूनतम योग्यता : (१) यस कार्यक्रम अन्तरगत मन्त्रालयबाट अनुदान प्राप्त

गर्नको लागि देहाय बमोजिम योग्यता पूरा गरेको हुनुपर्नेछ :-

- क) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका सार्वजनिक एवं निजी शैक्षिक संस्था, सार्वजनिक स्वास्थ्य संस्था, निजि तथा सामुदायिक अस्पताल, एफ. एम. र महिला उद्दमी उद्योग हुनुपर्ने,
- ख) निवेदक संस्थाहरूले अनुदान बाहेक बाँकी रकम बेहोर्ने स्रोत सुनिश्चितता सहितको प्रतिवर्द्धता पत्र उपलब्ध गराउनुपर्ने, र
- ग) सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिसको साथ निवेदन दिनुपर्ने ।

परिच्छेद-४

सौर्य खानेपानी प्रणाली तथा सौर्य सिंचाइ जडान कार्यक्रम

१०. सौर्य खानेपानी जडानको अनुदान व्यवस्था : (१) यस मन्त्रालय वा यस मन्त्रालय मातहतका

खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरूबाट वा अन्य सरकारी निकायबाट समेत निर्माणाधीन वा निर्माण सम्पन्न भईसकेका खानेपानी आयोजनाहरूमा वैकल्पिक सौर्य ऊर्जाको आवश्यकता महसुस भई विधिवत् दर्ता भएका उपभोक्ता समिति वा आयोजना सञ्चालकबाट मांग भई सम्बन्धित स्थानीय तह तथा खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरूबाट समेत सिफारिश भई आएमा मन्त्रालयमा उपलब्ध श्रोत साधनको आधारमा प्रदेश भित्रबाट आएका यस्ता मागहरूको प्राथमिकीकरण गरी शतप्रतिशत अनुदानमा वैकल्पिक सौर्य खानेपानी प्रणाली जडान कार्यान्वयन गरिनेछ । प्रणाली जडान पश्चात आईपर्ने र उपभोक्ता समिति वा आयोजना सञ्चालक संस्थाले मर्मत गर्न नसक्ने ठूलो मर्मत समेत औचित्यको आधारमा मन्त्रालयले पचास प्रतिशत अनुदानमा गराउन सक्नेछ भने पचास प्रतिशत लाभग्राहीको दायित्व रहनेछ । वैकल्पिक सौर्य खानेपानी प्रणाली जडान गर्न खानेपानी आयोजनामा अनिवार्य पानी सञ्चालन भएको हुनुपर्नेछ र यसलाई पूर्व शर्तको रूपमा लिईनेछ । खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरूबाट निर्माण सम्पन्न भईसकेका खानेपानी आयोजनाहरूले वैकल्पिक सौर्य खानेपानी प्रणाली जडान गर्नको लागि प्राथमिकता पाउनेछन् ।

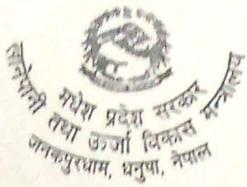
११. सौर्य सिंचाइ जडानको अनुदान व्यवस्था : (१) व्यक्ति, समुदाय वा निजि क्षेत्रले व्यवस्थापन गर्ने कृषि योग्य जमिनमा सिंचाई गर्न साथै मत्स्यपालन का लागि पोखरीमा पानी संचय गर्न सौर्य ऊर्जा पमिंग प्रणाली जडान गर्ने रु.१०(दश) लाख भन्दा बढी नहुने गरि कूल लागतको ६०% अनुदान रकम उपलब्ध गराइने छ । कार्यक्रम वा आयोजना सम्पन्न गर्न का लागि आवश्यक अनुदान बाहेकको बाँकी रकम सम्बन्धित प्रयोगकर्ता वा उपभोक्ता आफैले व्यवस्था गर्ने गरी पूर्व सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम अनुदान दिने प्रयोजनका लागि २१ दिनको प्रस्ताव आव्हानको सूचना अनुसूची २ बमोजिम प्रकाशन गर्नुपर्ने छ ।

Om B

प्रेम कुमार राई
प्रदेश सचिव

प्रमुख सचिव

१२. व्यक्तिगत वा निजी तबरवाट सञ्चालित प्रणाली : (१) व्यक्तिगत वा निजी तबरवाट जडान गर्दा देहाय वमोजिम योग्यता रहेको हुनुपर्नेछ :-

- (क) व्यक्तिगत तबरवाट सञ्चालित प्रणाली अन्तरगत कृपकले आफ्नो कृपि योग्य जमिनको लालपूर्जाको प्रमाणित छायाँ कपी बुझाउनु पर्नेछ ।
- (ख) नीजि कम्पनीको तबरवाट सञ्चालित प्रणालीको हकमा प्रचलित कानून वमोजिम दर्ता भई कम्पनीको नाममा रहेको वा भाडामा लिइएको कृपि योग्य जमिन भएको हुनुपर्नेछ ।
- (ग) सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिसको साथ निवेदन दिनुपर्ने ।

परिच्छेद-५

अनुदान परिचालन र सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धमा

१३. अनुदान परिचालन विधि : (१) मन्त्रालयले यस आर्थिक वर्षमा सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम अन्तर्गतको सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान गर्न ईच्छुक लाभान्वितहरु (सरकारी तथा निजी विद्यालय, सरकारी तथा निजी अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, नीजि तथा सामुदायिक एफ.एम., महिला उद्योग, कृपक वा कृपक समुह, कृपि फार्म, मत्स्य पालन कर्ताहरु) बाट दफा ८ को उपदफा (२) दफा ११ को उपदफा (२) वमोजिम सूचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आहान गर्नेछ र प्रस्ताव पेस गर्न ईच्छुक सम्बन्धित लाभान्वित / उपभोक्ताहरुले तोकिएको अवधिभित्र सम्बन्धित मन्त्रालय वा मन्त्रालय मातहतको खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालयहरुमा इच्छाइएको सौर्य ऊर्जा प्रणाली निर्माण तथा जडान वारे प्रष्ट खुलाई सो को डिजाइन तथा प्रचलित दररेटमा आधारित लगत इष्टिमेट र निवेदन सहित प्रस्ताव दर्ता गराउनु पर्नेछ ।

(२) यसरी लाभान्वितहरुवाट सौर्य ऊर्जा प्रणाली निर्माण तथा जडान सम्बन्धि निवेदन कार्यालयमा प्राप्त भई प्रस्ताव आहान सूचनाको अवधि समाप्त भएपछि ७ दिन भित्र मन्त्रालय मातहतका कार्यालयहरुवाट सिफारिस साथ निवेदन कार्यान्वयनको लागि मन्त्रालयमा पठाउनु पर्नेछ ।

(३) मन्त्रालयमा प्राप्त हुन आएका निवेदन र निवेदनसाथ प्राप्त डिजाइन तथा लगत इष्टिमेट जाँचबुझ गरी यथार्थपरक रहेको नरहेको वारे दफा ६ (१) वमोजिमको समितिले आवश्यक निर्णय लिनेछ र सो को आधारमा छनौट भएका निवेदनकर्ताहरुको नामावली प्रकाशित गरिनेछ ।

(४) प्राप्त भई आएका मागहरुको जाँच बुझ गर्दा अनुदानका लागि योग्य ठहरिएमा पेस भई आएको सौर्य ऊर्जा प्रणाली कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढाउन मन्त्रालय र निवेदकबीच सम्झौता सम्पन्न गरिनेछ । यसरी गरिने सम्झौतामा आयोजना कार्यान्वयनका लागि निवेदकले पालना गर्नुपर्ने दायित्व, निवेदकले अनुदान स्वरूप मन्त्रालयबाट प्राप्त गर्ने रकम र निवेदक आफैले बेहोर्नु पर्ने रकम लगाएत स्रोत सुनिश्चितताको विषयमा प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिनेछ ।

Om B.

प्रेम कुमार सिंह
प्रदेश सचिव

~~प्रमाण सचिव~~

(५) निवेदक र मन्त्रालयबीच सम्झौता सम्पन्न भए पश्चात निवेदकले आफुले रोजेको आपूर्तिकर्ता कम्पनीसँग सम्झौता गरी आयोजना कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडी बढाउन सक्नेछ भने निवेदकले रोजेको आपूर्तिकर्तामा प्रचलित कानून बमोजिम आपूर्ति गर्न आवश्यक पर्ने मापदण्ड पूरा भएको हुनुपर्नेछ ।

(६) निर्माण तथा जडान गरिने उपकरण तथा सामग्री (कम्पोनेन्ट) हरुको गुणस्तर सो सम्बन्धि गुणस्तर जाँच गर्ने मान्यता प्राप्त निकायबाट गुणस्तर प्रमाणित भएको हुनुपर्नेछ ।

(७) लाभान्वित (उपभोक्ता) ले कार्य सम्पन्न गरे पश्चात कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी/गराई अनुदान रकम भुक्तानीका लागि आवश्यक कागजातहरु (लाभान्वितको परिचय खुल्ने कागजात प्रतिलिपि, जडान गरिएको प्रणाली र प्रणाली स्थल प्रष्ठ देखिने फोटोहरु, सम्बन्धित कामको विल/विजक प्रतिलिपि, आपूर्तिकर्ता कम्पनी र लाभान्वित बीच गरिएको सम्झौता पत्र प्रतिलिपि) सहित आवश्यक कागजात मन्त्रालयमा पेस गर्नुपर्नेछ ।

(८) अनुदान रकम भुक्तानीका लागि मन्त्रालयमा पेस भएपछि मन्त्रालयले स्थलगत अनुगमन गरी अनुगमन तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन पेस भईसकेपछि ३० दिन भित्र सम्बन्धित लाभान्वितको बैंक खातामा सम्झौता अनुसारको अनुदान रकमको नब्बे प्रतिशत (९०%) रकम मन्त्रालयले भुक्तानी दिने छ । अनुदान रकमको बाँकी दश प्रतिशत (१० %) रकम एक वर्ष पछि अनुगमन गर्दा सन्तोषजनक रूपमा सञ्चालन रहेको पाइएमा भुक्तानी दिइनेछ ।

(९) मन्त्रालयले अनुगमनको क्रममा निर्माण तथा जडान गरेको भनी पेस हुन आएको सौर्य ऊर्जा प्रणाली नभेटिएमा, दोहोरो अनुदान दावी गरेको पाइएमा, काम निर्माणाधिन वा अपुरो भेटिएमा, कम गुणस्तरको निर्माण तथा जडान भएको पाइएमा र गलत विवरण पेस गरेको पाइएमा मन्त्रालयले दफा ६ (२) बमोजिमको समितिको निर्णय बमोजिम सम्बन्धित लाभान्वितको अनुदान रकम भुक्तानी रोका गर्नेछ ।

(१०) सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसारको अनुदान बाहेकको रकम कोही कसैलाई भुक्तानी दिन मन्त्रालय बाध्य हुने छैन् ।

१४. नेट मिटरिङ जडान सम्बन्धि व्यवस्था : (१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत जडान गरिएका सौर्य ऊर्जा प्रणालीहरुमा नेट मिटरिङ जडान गर्न चाहेमा सम्बन्धित उपभोक्ताले ने.वि.प्रा. समक्ष आवश्यक प्रक्रियाहरु पुन्याई नेट मिटरिङ प्रविधि जडान गर्न सक्नेछन् ।

१५. सार्वजनिक/ निजी/ साझेदारीमा सौर्य ऊर्जा जडानका आयोजना गर्ने सम्बन्धि व्यवस्था :

(१) सार्वजनिक/ निजी/ साझेदारी अवधारणामा बढीमा २०(वीस) मे.वा. क्षमता सम्मका युटिलिटी स्केलका ग्रिड कनेक्टेड सौर्य ऊर्जा आयोजना निर्माण तथा संचालन गर्न प्रदेश सरकारले लगानी संभावनाको आधारमा आयोजनाको कूल लागतको बढीमा १०(दश) प्रतिशत सम्म लागत साझेदारी गर्न सक्नेछ ।

~~प्रेम कुमार राज~~
~~प्रदेश सचिव~~

प्रमुख सचिव

(२) यसरी प्रदेश सरकारले लगानी साझेदारी गरेको आयोजनामा प्रदेश सरकारले गरेको लगानी प्रतिशतको बराबर गरि हुन आउने प्रतिशत रकम आयोजनाको मुनाफाबाट निजी साझेदारले प्रदेश सरकारलाई बुझाउनु पर्नेछ। जस्तै प्रदेश सरकारले आयोजनाको कूल लागतको ५(पाँच) प्रतिशत रकम लागत साझेदारी गरेको खण्डमा आयोजनाको वार्षिक मुनाफाबाट ५(पाँच) प्रतिशत रकम प्रत्येक वर्ष प्रदेश सरकारलाई बुझाउनु पर्नेछ।

(३) निजी साझेदारले आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने घर जग्गा आफैले खरिद गरी वा अन्य रूपमा व्यवस्था गर्नु पर्नेछ।

(४) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएपनि प्रदेश सरकारको स्वामित्वमा रहेको वा सार्वजनिक जग्गा आयोजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक भएमा प्रदेश सरकारले त्यस्तो जग्गा प्रचलित कानून बमोजिम लिज वा बहालमा प्रयोग गर्न दिन सक्नेछ।

(५) मठ, मन्दिर, गुठी, सार्वजनिक गौशाला, सार्वजनिक विद्यालय वा अन्य सार्वजनिक संस्थान तथा स्थानीय सरकारको स्वामित्वमा रहेका जग्गाहरु समेत सार्वजनिक निजी साझेदारी आयोजनाका लागि प्रचलित कानून बमोजिम जग्गा बहाल (लिज) मा लिएर प्रयोग गर्न सकिनेछ।

(६) मठ, मन्दिर, गुठी, सार्वजनिक गौशाला, सार्वजनिक विद्यालय वा अन्य सार्वजनिक संस्थान तथा स्थानीय सरकार आफैले निर्माण तथा संचालन गर्ने आयोजनामा प्रदेश सरकारले लगानी साझेदारी गरेमा लगानी गरेको प्रतिशत बराबर नै मुनाफा प्रतिशत पाउनेछ।

(७) यसरी गरिने आयोजनाहरुमा लगानी साझेदारको संलग्नताको आधारमा लगानी, जोखिम र प्रतिफल को स्पष्ट बाँडफाँड तथा संलग्न पक्षहरुको काम कर्तव्य र अधिकार उल्लेख गर्ने गरी द्वीपक्षीय वा त्रिपक्षीय समझौता गर्न सकिने छ।

(८) यसरी गरिने आयोजनाका अन्य विषय बस्तुहरु प्रचलित कानून तथा सम्बन्धित पक्षसँग वार्ताका माध्यमद्वारा तय गरिने छन्।

परिच्छेद-६

अनुगमन तथा मूल्यांकन सम्बन्धमा तथा विविध

१६. प्रस्ताव मूल्यांकन समिति: (१) सार्वजनिक/ निजी/ साझेदारी अवधारणामा गरिने सौर्य ऊर्जाका आयोजनाहरुको मनसाय पत्र वा प्रस्ताव मूल्यांकन गरी मन्त्रालय समक्ष सिफारिस गर्नको लागि देहाय बमोजिमको एक प्रस्ताव मूल्यांकन समिति रहनेछ:-

(क) महाशाखा प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेने प्रदेशको मन्त्रालय	- अध्यक्ष
(ख) मन्त्रालयले आमन्त्रण गरेको सम्बन्धि विषय विज्ञ	- सदस्य
(ग) आर्थिक प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेने प्रदेशको मन्त्रालय	- सदस्य
(घ) इन्जिनियर, ऊर्जा क्षेत्र हेने प्रदेशको मन्त्रालय	- सदस्य सचिव

Om B
प्रेम कुमार नं०
प्रदेश सचिव

प्रमुख सचिव

१७. प्रादेशिक ऊर्जा समन्वय समिति को व्यवस्था : (१) प्रदेश स्तरमा ऊर्जा तथा यस क्षेत्रसँग सम्बन्धित सरोकारवालाहरू बीच औपचारिक रूपमा तहगत तथा समान तहमा समन्वय स्थापित गर्न, आयोजनमा दोहोरोपना हटाउन तथा प्रदेश स्तरमा उपलब्ध साधन श्रोतको अधिकतम उपयोग गर्न प्रदेश स्तरमा देहायका सदस्यहरू रहने गरि प्रादेशिक ऊर्जा समन्वय समिति गठन गरिनेछ।

(क) सचिव, ऊर्जा क्षेत्र हेतु प्रदेशको मन्त्रालय	अध्यक्ष
(ख) सचिव, कानून न्याय तथा प्रदेश सभा मामिला मन्त्रालय	सदस्य
(ग) सचिव, अर्थ मन्त्रालय	सदस्य
(घ) सचिव, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग	सदस्य
(ड) प्रादेशिक विद्युत प्राधिकरणको प्रमुख	सदस्य
(च) नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघको प्रादेशिक स्तरको प्रमुख	सदस्य
(छ) नेपाल नगरपालिका संघको प्रादेशिक स्तरको प्रमुख	सदस्य
(ज) गाउँपालिका राष्ट्रिय महासंघ नेपालको प्रादेशिक स्तरको प्रमुख	सदस्य
(झ) महाशाखा प्रमुख, ऊर्जा क्षेत्र हेतु प्रदेशको मन्त्रालय	सदस्य-सचिव

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिको बैठक वर्षको तीन पटक (चौमासिक हिसाबले) बस्नेछ। विशेष बैठक बोलाउनु परेमा आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले वा समितिका सदस्यहरूको अनुरोधमा बोलाउन सकिने छ।

१८. अनुगमन सम्बन्धि व्यवस्था : (१) प्रणाली जडान भएको दुई वर्ष भित्र जडान गरिएका शत प्रतिशत प्रणालीहरूको मन्त्रालयबाट स्थलगत अनुगमन गरिनेछ।

- (२) मन्त्रालयले नियमित एवं आवश्यकता अनुसार प्रणालीहरूको अनुगमन गर्ने गराउने छ।
- (३) अनुदान प्रणालीमा सौर्य ऊर्जा जडान गरेका लाभान्वितलाई मन्त्रालयबाट अनुगमन गर्दा अनुदानको दुरुपयोग गरेको पाईएमा सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गरिनेछ।

१९. विकास साझेदार सहभागी हुन सक्ने : (१) कुनै आयोजना कार्यान्वयन गर्न विकास साझेदारको सहयोग, समन्वय वा सहजीकरण आवश्यक भए त्यस्तो विकास साझेदारलाई सहयोगी, समन्वयकर्ता वा सहजकर्ताको रूपमा सहभागी गराउन सकिनेछ।

२०. मन्त्रालयले निर्देशन दिन सक्ने : (१) मन्त्रालयले यस कार्यविधि बमोजिमका आयोजनाको कार्यान्वयनलाई थप पारदर्शी, जवाफदेही, व्यवस्थित प्रभावकारी र उत्तरदायी बनाउन आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ। त्यस्तो निर्देशन सम्बन्धित सबैले पालना गर्नु पर्नेछ।

२१. कारबाहीको व्यवस्था : (१) साझेदारले अनुदानको रकम दुरुपयोग गरेको माईएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गर्न बाधा पर्ने छैन।

प्रेम कुमार सिंह
प्रदेश सचिव

(दफा ८ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)
प्रस्ताव आव्हानको सूचना

प्रमुख सचिव

सूचना प्रकाशित मिति २०८०/...../.....

यस खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालयको आ.व..... को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा “सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७९” अनुसार व्यक्ति, समुदाय वा निजि क्षेत्रले व्यवस्थापन गर्ने कृषि योग्य जमिनमा सिंचाई गर्न वा मत्स्यपालनका लागि पोखरीमा पानी संचय गर्नका लागि सौर्य ऊर्जा पम्पिंग प्रणाली जडान गर्न इच्छुक व्यक्ति समुदाय वा निजि क्षेत्रले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले २१ दिनभित्र कार्यालय समयमा आइपुग्ने गरी तपशिल बमोजिमका कागजात सहित निवेदन साथ प्रस्ताव यस मन्त्रालय वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा दर्ता गर्नु हुन आव्हान गरिन्छ। साथै रीत नपुगेका प्रस्तावहरू छनौटका लागि समावेश नहुने व्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।

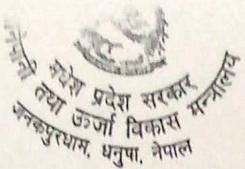
तपशिल

- १) व्यक्तिगत तबरबाट सञ्चालित प्रणाली अन्तर्गत कृषकले आफ्नो कृषि योग्य जमिनको लालपूर्जाको प्रमाणित छायाँ कपी बुझाउनु पर्नेछ,
- २) नीजि कम्पनीको तबरबाट सञ्चालित प्रणालीको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भई कम्पनीको नाममा रहेको वा भाडामा लिइएको कृषि योग्य जमिन भएको हुनुपर्नेछ,
- ३) निवेदक संस्थाहरूले अनुदान बाहेक बाँकी रकम बेहोर्ने स्रोत सुनिश्चितता सहितको प्रतिबद्धता पत्र उपलब्ध गराउनुपर्ने,
- ४) सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिसको साथ निवेदन दिनुपर्ने ,
- ५) सौर्य ऊर्जा पम्पिंग प्रणाली कति क्षेत्रफलमा सिचाई गर्न चाहेको बारे प्रष्ट खुलाई निवेदन ।

पुनर्शः सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०८० खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालयको वेबसाईटबाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ ।

प्रेम कुमार सिंह
प्रदेश सचिव

अनुसूची २
 (दफा ११ को उपदफा (२) सँग सम्बन्धित)
 प्रस्ताव आव्हानको सूचना

~~प्रमुख सचिव~~

सूचना प्रकाशित मिति २०८.../...../.....

यस खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालयको आ.व..... को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा “सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य संचालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०७९” अनुसार सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान गर्न इच्छुक यस प्रदेशका सरकारी तथा निजी विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, नीजि तथा सामुदायिक एफ.एम., ले यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले २१ दिनभित्र कार्यालय समयमा आइपुग्ने गरी तपशिल बमोजिमका कागजात सहित निवेदन साथ प्रस्ताव यस मन्त्रालय वा अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा दर्ता गर्नु हुन आव्हान गरिन्छ। साथै रीत नपुगेका प्रस्तावहरू छनौटका लागि समावेश नहुने व्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ।

तपशिल

- क) प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएका सार्वजनिक तथा निजी शैक्षिक संस्था / निजि तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्था/ नीजि तथा सामुदायिक एफ. एम. हुनुपर्ने,
- ख) निवेदक संस्थाहरूले अनुदान बाहेक बाँकी रकम बेहोर्ने स्रोत सुनिश्चितता सहितको प्रतिबद्धता पत्र उपलब्ध गराउनुपर्ने,
- ग) सम्बन्धित स्थानीय तहको सिफारिसको साथ निवेदन दिनुपर्ने,
- घ) सौर्य ऊर्जा प्रणाली जडान कति क्षमताको जडान गर्न चाहेको बारे प्रष्ट खुलाई निवेदन ।

पुनर्शः सौर्य ऊर्जा विशेष कार्यक्रम कार्य सञ्चालन तथा अनुदान परिचालन कार्यविधि, २०८०
 खानेपानी तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालयको वेबसाईटबाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ

Jyoti

प्रेम कुमार सिंह
 प्रदेश सचिव

